

Styrgruppsmöte 24 februari 2021, Agenda

Närvarande:

Anders Johansson, Anneli Nielsen, Mönsterås kommun. Åsa Felix Everbrand, Staffan Åsén, Mörbylånga kommun. Kjell-Åke Larsson, Gun Lindberg, Västerviks kommun. Håkan Lundgren, Jan Vågesjö, LRF. Staffan Johnson, Martina Adiels Balk, Renate Foks, Ola Johnsson Sennefjord, Johan Wegenke, Kalmar kommun. Susanna Minnhagen, samordnare, Anna Thore, ordförande.

Information från vattenråden

Renate redogjorde för vad vattenråden gör och hur 2020 sett ut utifrån respektive vattenråd. Se bifogade handlingar.

Pågående uppdrag och plan framåt

-Lägesrapport handlingsplaner

2017 deltog Kalmar och Västerviks kommun i projektet City Accelerator med nätverket Race for the Baltic. Projektet gick ut på att ta fram kommunala handlingsplaner mot övergödning. Vi arbetade enligt:

- 1) sammanställa data kring hur mycket fosfor och kväve som läcker ut via vattendragen från varje kommun och dess verksamheter
- 2) kvantifiera hur mycket dessa utsläpp skulle behöva minska för att uppnå "god status" mot övergödning i kommunens inlandsvatten och kustvatten. Det s.k. betinget
- 3) beräkna schablon-effekt av de åtgärder som redan gjorts av olika aktörer
- 4) planera åtgärder framåt vars sammanlagda effekt motsvarar hela betinget

Resultat finns tillgängligt på Teams: Kalmarsundskommissionen-Serviceförvaltningen/Filer/Kommunala handlingsplaner mot övergödning. Kommunerna har sedan gått vidare på olika sätt. Västervik arbetar med planen och den är politiskt antagen. Kalmar arbetar med planen och den ska tas politiskt inom kort. Oskarshamn hanterar övergödningen i VA-planen och i ÖP. Båda dessa planer antas politiskt. Oskarshamn har mycket liten närsaltspåverkan från jordbruket. Därför planeras arbetet med jordbruket inom kommunen miljötillsynsplan, som även den antas politiskt. Mönsterås har skrivit in i sina nya lokala miljömål att en handlingsplan ska färdigställas och antas av politiken. Torsås har fortsatt jobba med konkreta åtgärder mot övergödning och utifrån ett hållbarhetsprogram Agenda 2030, som ska behandlas i KF snart, kan konkreta handlingsplaner exempelvis för vattenkvalitet/övergödning tas fram. Mörbylånga jobbar med att koppla ihop föreslagna åtgärder med pågående LOVA-projekt. Ingen politiskt antagen plan finns, men förberedelser. Borgholm håller på att få igenom ett beslut i KF för vattenvårdsmål.

Susanna cirkulerar det gamla DN-material som tidigare refuserats. Anna kollar med Barometern. Susanna kollar med Miljömålsrådet om vi kan lyftas som nationellt exempel.

- KSKs rekommendation till Länsstyrelsen angående rimlig handläggning och villkor för dammar

En arbetsgrupp bestående av Jan Vågesjö, Kristin Bertilius, Pernilla Landin, Johanna Eriksson och Johan Wegenke har kommit fram till förslaget att bjuda in representanter från Kalmarsundskommissionen till de möten som LRF Sydost har planerat med Länsstyrelsens ledning. Målet är att diskutera en strategi med Länsstyrelsen där deras handläggning ska uppmuntra till att utforma bevattningsdammar på ett sätt som kan ge mervärden för näringsretention och biologisk mångfald. Idag finns en viss skepsis mot det sistnämnda, eftersom höga naturvärden i teorin kan leda till vissa inskränkningar i lantbruksverksamhet. Jan berättade att det finns ett stort tryck bland lantbrukare att anlägga bevattningsdammar nu, och att detta bör ses som en stor möjlighet.

Styrgruppen utsåg Anna, Felix, Kristin och Dennis till att ingå i denna grupp. Jan, Håkan och Roger Gustafsson finns med sedan tidigare och representerar LRF. Diskussionerna kan ses som ett led i genomförandet av Kalmarsundskommissionens och LRFs gemensamma LEVA-projekt.

VP2021 Susanna presenterade det förslag till VP2021 som skickats ut med kallelsen. Planen antogs med förtydligandet att under 2021 arrangera två kustmiljöturnéer, vilka båda ska förläggas under hösten, samt ett tillägg under Driva vattenfrågor på nationell nivå: Nyttja Kalmarsundskommissionens styrgrupp till att stötta lobbyinsatser som berör kommissionens syfte och arbete.

Planering av 2021 års kustmiljöturné. Förra årets inställda tankesmedja i kombination med ett studiebesök vid Mörbylånga avsaltningsverk kommer pga corona istället att förläggas till hösten 2021. Dessutom beslutades att kommissionen ska anordna ett studiebesök till någon/några lyckade kombidammar, i samarbete med Länsstyrelsen. Det blir alltså två turnéer i år.

Anskaffning eller bidrag? – Att tänka på vid markägarsamarbeten i LOVA/LONA-projekt

Ett problem som kan uppstå vid samarbeten mellan en kommun och en markägare, vid anläggandet av miljöåtgärder på privatägd mark, är att kommunen enligt LOU måste anlita entreprenörer enligt avtal, medans markägaren gärna gör jobbet själv. Om det handlar om en anskaffning ska LOU alltid tillämpas, men vid utgivande av bidrag till markägaren kan markägaren anlita vem hen vill. Ett antal förutsättningar måste vara uppfyllda för att kommunen ska kunna göra bedömningen att det handlar om utgivande av bidrag och inte en anskaffning. Johan presenterade en checklista som han fått hjälp av Kalmar kommuns jurist att ta fram. Mötet bad att den ska skickas ut till kommunerna.

Uppdatering kommunövergripande ansökningar

-LOVA fortsätt LEVA!

5 kommuner, totalt 7,7 miljoner för arbete under tiden 2022-2024. Projektet är tänkt som en fortsättning på LRF/Kalmarsundskommissionens LEVA-projekt, med fokus att skapa vatten-balans i dikningsföretag. Det är oklart om LST har så mkt pengar att dela ut till ett enskilt projekt. Vid ett tidigare KSK-möte har vi uppmuntrats av LST att söka, då vår ansökan kan användas av LST som argument att länet behöver få större tilldelning av LOVA-medel. Anna tycker vi ska använda politikerna i kontakt med LST.

-WaterMan

EU-projekt, ansökan på gång genom Region Kalmar och EU Water Core group. Kalmar kommun, Kalmar vatten mfl. är med. Projektet handlar om cirkulär vattenanvändning, återvinning av avloppsvatten, industrivatten mm. Fler avloppsreningsverk från länet önskas med som associerade partners för studiebesök och lärande.

-Livsmedelsmusslor från Östersjön

Kan musslorna användas som mat? Livsmedelsverket har tidigare varit ointresserade men har nu ändrat sig och är positiva. MEN, väldigt kostsamma analyser krävs för att säkerställa detta. Susanna hoppas på kompromiss med Livsmedelsverket ang. analyserna, så det blir meningsfullt att gå vidare med en ansökan till Jordbruksverket om pengar till provtagning och utredning.

Fråga: Vilka myndigheter/departement ska vi vända oss till i frågan? Svårt att förstå varför myndigheterna har såna omfattande/kostsamma krav. Anna tycker vi ska använda politikerna även i denna fråga.

Varumärkesskyddade lokala produkter kanske en idé.

-Kalmartrissan

Naturskyddsföreningen i Kalmar län vill följa upp våtmarker som sportfiskarna har anlagt i projektet "Blötare Kalmar län i Torsås, Kalmar och Mönsterås. Detta med hjälp av inventeringar som görs ideellt av deras egna medlemmar, som medfinansiering i ett LONA-projekt.

Övriga frågor: Kommunerna ska svara på vattenmyndigheternas samråd om förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer 2021-2027. Kan vi samverka och nyttja kompetensen i Kalmarsunds kommissionen? Beslut att kalla till ett gemensamt teamsmöte, först med kommunerna och parallellt kanske även vattenråden. Susanna skriver till cheferna och frågar vilka som ska bjudas in i Teams-mötet från respektive kommun. Delning av dokument kan ske genom Teams i denna grupp.